Forsvars- og udenrigspolitik

Venstre er ikke kendt for særligt yderliggående synspunkter når det gælder udenrigspolitikken, og det er vel en af grundene til, at man ikke så ofte har set nogen blæst omkring Venstres udenrigspolitik. Og det har ofte givet anledning til en påstand om, at man i Venstre heller ikke interesserer sig for, hvad der sker ude i verden. Det er i nogen grad et formål for Venstres udenrigs- og forsvarspolitiske udvalg at modvirke denne opfattelse, såvidt den er forkert, men det er også et formål at skabe en sådan interesse, en sådan viden indenfor Venstres kredse omkring de udenrigspolitiske spørgsmål, at man i alle led kan modvirke opfattelsen af, at vi i Venstre ikke rigtig har et positivt forhold til verden uden omkring os. indenfor Venstres udenrigs- og forsvarspolitiske udvalg har arbejdet i tiden siden udvalgets oprettelse i foråret i fjor haft sit tyngdepunkt i to konferencer. Ved den første konference, var der et mere ensidigt emnevalg, end ved den næste. Der drøftede man markedspolitiske problemer, udviklingen i Afrika, U-landspolitikken og sikkerhedspolitiske perspektiver. Den næste konference var mere indsnævret, den beskæftigede sig udelukkende med Europa-politiske spørgsmål. Det kendetegnede begge disse konferencer, for det første, at tilslutningen var overmåde stor. For det andet, at de indledere, vi havde, gav bidrag på meget højt niveau, og for det tredje, at deltagerne i konferencen var meget aktive, således at der blev ført en meget værdifuld debat. Udover dette har udvalget stået bag udgivelsen af nogle studiepjecer, som er stillet til rådighed for organisationerne. En om sikkerhedspolitikken og en om U-landspolitikken. Som Kurt Sørensen nævnte det, kommer der om kort tid, om et par uger, en pjece om Venstres holdning til de større udenrigspolitiske spørgsmål. Derudover vil det blive overvejet at udsende en pjece om afspændingspolitikkens vilkår og forudsætninger nu i kølvandet på de ændringer der er indtrådt efter Sovjets overgreb på Tjekkoslovakiet, og endelig overvejes det at udsende en lille pjece, et lille debatindlæg om mulighederne for at give levnedsmidler en

mere fremskudt plads i dansk U-landshjælp. Og endelig vil jeg så nævne, at det i planerne for fremtiden indgår her i vinterens løb at holde en konference om de sikkerheds- og forsvarspolitiske spørgsmål. På et tidspunkt, hvor der fra flere sider gøres tilløb til at udhule og svække forsvaret tror jeg, at Venstre har en vigtig opgave i at klargøre sin holdning til disse spørgsmål og overfor offentligheden markere partiets positive holdning til opretholdelsen af et forsvar.

Henry Christensen:

Den økonomiske politik

Det arbejde, vi har foretaget i udvalget om den økonomiske politik har især været delt op i to hoved-underudvalg.

Det ene har beskæftiget sig med problemerne omkring den økonomiske vækst og den rolle, som økonomisk politik i det hele spiller som baggrund for løsningen af en række problemer i samfundet, og der indgår selvfølgelig mange af de særlig vanskelige og komplicerede spørgsmål her, men altså også vigtige problemer, og vigtige problemer vel for ethvert partis politik. Man har gjort et stort arbejde i det udvalg, og det siger med desto større glæde, som jeg ikke selv har været medlem af dette underudvalg. Der er afleveret en meget omfattende og indholdsrig rapport. Vi har imidlertid fundet, at denne rapport nok indeholdt så værdifuldt materiale, at den burde danne grundlag for en noget bredere fremstilling som grundlag for en stor del af det arbejde, der gøres ude omkring i Venstres organisationer, for at uddybe forståelsen og kendskabet til en række af de økonomiske synspunkter, der indgår i en moderne liberal politik. Vi regner der for med, at det skal blive muligt for os at få dette materiale i løbet af den kommende tid omsat i bogform, i en mindre bog, der kan blive til rådighed for arbejdet ude omkring. Det andet underudvalg har særligt beskæftiget sig med skatteproblemerne, og den rapport, der er fremkommet her har dannet grundlag for en studiepjece, der er sendt ud til foreningerne, og selve rapporten er også sendt ud til foreningerne. Jeg skal derfor ikke gå ind i enkeltheder om de resultater, som rapporten inde

holder. Den har man haft lejlighed til at sætte sig ind i.

Men jeg kan ikke undlade at sige, at en række af de synspunkter overfor de aktuelle skatteproblemer og skattereformproblemer, som ganske naturligt har været en vigtig bestanddel af emnekredsen, en række af de forslag, som her indgår og som jo iøvrigt svarer i betydelig udstrækning til, hvad der har været Venstres konkrete politik, netop nu igennem det sidste halve års tid har været i færd med at blive omsat i praktisk politik. Det drejer sig om ændringer i kildeskatteformen, det drejer sig om sambeskatningsløsning, jeg tror også det kommer til at dreje sig om den måde, hvorpå skatteloftet bliver realiseret, og jeg skal nok gøre en enkelt bemærkning om det også i morgen. Men jeg kan måske endnu stærkere sige her, at på en række af disse punkter har Venstre stået med selvstændige synspunkter, som før valget ikke

deltes af hverken de konservative eller de radikale, men som begge de to partier, som finansministeren og som finansministeriets embedsmænd har accepteret som rigtige, forstandige synspunkter, og det synes jeg nok, vi har grund til at glæde os over i Venstre, at det i høj grad har været et resultat af det arbejde, der her blev gjort. Der vil også i den kommende tid blive mange nye skattespørgsmål, og vi håber at måtte trække på udvalgets medlemmer. Jeg kan nævne, at udvalget har nedsat en særlig arbejdsgruppe til at behandle nogle spørgsmål i ejendomsbeskatningen og i beskatningen af såkaldt akkumuleret indkomst. Vi har, skal jeg også oplyse, ikke nogen umiddelbare planer om pjecer eller konferencer på dette område, for de spørgsmål her er jo nært knyttet til den løbende debat. Det, der altså snarest skal ventes som et nyt initiativ overfor medlemskredsen, overfor organisationerne, det er den bog om den økonomiske politik, som jeg nævnte indledningsvis, og så går jeg ud fra, at arbejdet iøvrigt vil fortsætte i disse udvalg.

Erhvervspolitik

Som Henryb Christensen allerede har nævnt blev der af Venstres udvalg om den økonomiske politik, nedsat forskellige udvalg, og samtidig med, at der blev nedsat disse tre underudvalg, som Henry Christensen har nævnt, blev der samtidig nedsat et udvalg om erhvervspolitik. Dette udvalg om erhvervspolitik nedsatte tre underudvalg, om det offentlige og erhvervsliv om finansiering, om strukturproblemerne. Disse udvalg har arbejdet i den forløbne tid. Fra to af udvalgene, om finansiering og strukturproblemerne, foreligger der udførlige rapporter, mens udvalgsarbejdet i det tredje udvalg endnu ikke er så langt fremskredet, at der foreligger en egentlig rapport. Der har været udarbejdet en samlet studiepjece med tillæg om problemerne i forbindelse med erhvervspolitikken, fler har været udsendt til foreningerne, og der er indkommet rapporter fra de foreninger, som har beskæftiget sig med disse spørgsmål. Det er tanken indenfor udvalget og underudvalgene at fortsætte arbejdet med henblik på det næste landsmøde, og forskellige andre initiativer. Det er klart, at en moderne liberal erhvervspolitik er nødvendig i den kommende tid, og det er nødvendigt for Venstre at tegne et billede af en sådan moderne liberal erhvervspolitik. En række problemer er blevet aktuelle i løbet af det sidste år. Jeg behøver bare at nævne problemer som egnsudviklingen, omskoling, og andre problemer i den forbindelse.

Vi har til hensigt udover det materiale, som allerede er udsendt, og det materiale som

vi har samlet sammen, dels at afholde konferencer, og vi har tanke om at afholde en konference for hvert af de erhverv, som berøres af vore problemer - de tre hovederhverv, landbrug, industri og handel. Endelig er det muligt, at vi også vil søge afholdt en konference om de specielle opsparings- og finansieringsproblemer. De problemer, som jo er aktuelle, bl.a. i forbindelse med realkreditkommissionens virksomhed, og om en række andre ting, som beskæftiger os i øjeblikket, hele finansierings- og opsparingsproblemet er jo aktuelt også i den kommende tid. Der vil i den bog, som allerede har været omtalt, komme et afsnit om erhvervspolitik, og vi vil også arbejde videre med henblik på spørgsmålet om pjecer, evt. bøger, senere. Jeg tror, det er rigtigt, som det allerede
er blevet sagt, at disse konferencer netop i en situation, hvor Venstre har regeringen, vil komme til at tegne Venstre udadtil, og det er derfor vigtigt, at der udføres et arbejde i disse udvalg. Jeg vil gerne takke de medlemmer, som har arbejdet indenfor det udvalg, som har haft at gøre med de spørgsmål, som jeg her har omtalt.
Uddannelse, undervisning og forskning
Emnet er ganske overordentligt omfattende. Derfor er resultaterne efter min mening ikke tilstrækkeligt store og gode nok, men vi har alligevel fået gjort noget arbejde. Der blev nedsat et betydeligt udvalg med mange underudvalg.
Der er kommet en beretning om landbrugsfaglig uddannelse, og der er kommet en om lærlingeuddannelse og om omskoling, der har været ude til studiekredse. Endvidere samlede vi de andre emner, vi fik behandlet, i én bog, der hedder: Uddannelsens problemer. Der er et afsnit om folkeskolen, gymnasiet, læreruddannelse til folkeskole, forskning, videnskab og højere uddannelse. Og de er ret omfattende, men selvfølgelig kortfattede, fordi der er så mange emner, der skal nævnes. Og det er mit indtryk, at den har vakt nogen opmærksomhed og fået presseomtale, og har været nyttig for at skabe en viden i andre kredse om, at Venstre er interesseret i disse spørgsmål. Det morer mig, at der i bogen er bilag om elektroniske datamaskiners anvendelse til undervisning og til afholdelse af eksaminer. Der er ikke spor tvivl om, at man er nødt til i høj grad at gå den vej i moderne undervisning. Det er helt uoverkommeligt at skaffe lærerkræfter nok. Det er meningsløst at bruge højt uddannede mennesker til at sidde i månedsvis og censurere opgaver, når det hele kan gøres på et kvarter på en elektronisk maskine. Der er et bilag om de videnskabelige biblioteker, fordi det hører med til videnskab, at

man har biblioteker, og der er bilag om Danmarks teknisk-videnskabelige forskningsråd
som eksempel på forskningsråd, fordi det var det første vi fik, og som har bevirket, at der er blevet en betydelig interesse i disse forskningsråd. Vi har prøvet på at få andre ting med, men det er ikke altid lykkedes at få det arbejde gjort, der skal gøres, fordi der skal specialister til mange gange.
Det blev lige sagt, at vi skal have en konference om den højere uddannelse den 14. oktober, Vi håber at få meget ud af det, men det bygger jo i høj grad på, om man må invitere mennesker med, der ikke specielt er venstremænd, men blot få drøftet spørgsmålene og få rejst problemerne. Det vil også være nyttigt, om vi kunne tage enkeltuddannelser op til speciel undersøgelse. Det håber jeg, vi kan få gjort.
Jeg vil f. eks. mene, at det vil være glimrende, hvis vi
kunne få et udvalg til virkelig at stille noget op om præsteuddannelse i Danmark. Det virkede forbløffende på mig som senior for de polytekniske studerende, da jeg havde møde med dem, at de beklagede sig over, at de ikke kunne få en præst.
Jeg spurgte, hvorfor de ville have en præst. Jo, sagde de, for hvis vi skal have en psykolog til at hjælpe os, for vi har mange problemer, så skal vi altså erklære os syge. Socialrådgivere vil vi ikke have, men får vi en dygtig, højtkultiveret veluddannet præst, så vil vi have et menneske, vi kan snakke med om vore problemer. Derfor tror jeg, at der ligger en opgave i at finde frem til den uddannelse, der gør, at præsterne kan komme aktivt med ind i de unge menneskers og befolkningens problemer. Vi vil prøve at komme videre.
Socialpolitik
Tryghed for morgendagen med et effektivt og et enkelt system - det er overskriften på vort udvalg og de tanker, som vi arbejder med. Jeg vil gerne straks sige tak til alle, der har medvirket i dette udvalg. Jeg ved, at der er nogen, der føler, at der er trukket meget store veksler på dem, og andre føler måske, at de har været altfor lidt med i det. Men til de sidste kan jeg sige, at de er i hvert fald ikke glemt, vi har opgaver også til dem fremefter. Vort udvalg har været
delt op i fire underudvalg, hvor det første har været om de ældres problemer, der har været et tryghedsudvalg, der har været et udvalg om tillægspensionen, og der har været et udvalg om særlige sociale problemer. Det vi nok har beskæftiget os med, er det første spørgsmål om de ældres problemer, og det er vel såre naturligt, fordi vi jo i

den folketingssamling, der snart rinder ud, har omsorgsloven til behandling, den omsorgslov, som socialminister Nathalie Lind jo nu har gennemført, og derfor har vi drøftet i vort udvalg alle de ting, der kunne komme derind under. Spørgsmålet om aktivisering, spørgsmålet om institutionerne, spørgsmålet om pensioner o.s.v. Og jeg tror, at jeg kan sige, at igennem det udvalgsarbejde, som vi har haft, og de tanker vi har lagt frem, der har vi også i folketingsudvalget haft en baggrund for arbejde for det, og vi håber, at Igennem denne lov vil vi være med til at støtte den ældre. Disse ting er altså gennemdrøftet, og vi har udsendt notater, og også opstillet, og drøftet spørgsmålet om visiteringsordninger, koordineringssystem, forbindelse mellem vort sygehusvæsen,mellem vore plejehjem o.s.v. Spørgsmålet om, hvordan hele tilsynet og hele arbejdet aktivt kan gøres derude, Med hensyn til tryghedsudvalget har vi også udsendt en redegørelse, en rapport, og der er peget på løsningen og fordelingen af fremtidens opgaver. Og når man nu her forleden dag læste det igennem igen, må jeg glæde mig over, at med de drøftelser, vi har haft i socialreformkommissionen i denne sommer, som har resulteret i, at et meget stort flertal i kommissionen gik ind for det eenstrengede system. Altså tanker, som ikke ligger så forfærdelig langt fra de tanker, som ligger i Venstres program fra 1963. At altså den redegørelse, som vi har sendt ud, ligner på mange måder og kan følge disse ting op. Med hensyn til tillægspensionen, er der både af udvalget og igennem rapporter, gennem den pjece, som også har været, gjort et arbejde med hensyn til og som et baggrundsmateriale også for de drøftelser, vi skal have i den kommende folketingssamling om hele pensionsproblemet.

Den sidste gruppes, de særlige sociale problemer, herindunder kan vi måske føje de glemte grupper, her er der nok opgaver, som vi ikke har været særligt flinke til at tage op,

men det er altså nogle af de ting, der venter, som vi skal løse og arbejde med i den kommende tid. Og derfor vil det arbejde, der skal gøres af udvalget, vil forme sig som en fortsat drøftelse af det, fortsat drøftelse af hele sikringsydelsesproblemet, af hele servicesystemet, og med hele den vidtspændende opgave, som ligger og som kan være inde under disse udvalg. Vi trækker på de enkelte medlemmer, vi vil gerne fortsat have åen løbende kontakt, og vi vil gerne også fremefter kunne nedsætte specielle udvalg til at tage sig af den eller den opgave. Der er udsendt en pjece og som baggrundsstof er der sendt mere med ud, og der er, som det jo allerede er

nævnt i Kurt Sørensens beretning, kommet materiale ind, modtaget besvarelser, som er vel gennemgået. Jeg vil ikke sige her, at vi følger dem alle, for når man i; en forening sådan har peget på, at sygekasserne skal bevares som en selvstændig organisation og institution, så vil jeg sige, at så har vi måske lidt andre tanker. Men jeg vil da bare sige, at vi er glade for disse ting, der er rørt ved, og som har været diskuteret ude. Vi har gerne villet afholde en konference, men her må vi forhåbentlig sige, at tredje gang, det er lykkens gang, for første gang den skulle afholdes, den 17.-18. november 1967, var der samtidig både i Stockholm og Helsingør, sociale konferencer, som vi skulle konkurrere med, og det følte vi ikke, vi kunne. Den 26.-27. januar fastsatte vi så som de næste datoer. Så kom valget, og så måtte vi altså også udskyde dette. Nu håber vi, det kan lykkes her den 15.-16. november. Det er måske med et andet program, vi vil lægge det frem, men som baggrund for alt det, der har været arbejdet med i udvalgene, vil vi altså tage det op, og vi har også gjort os tanker om en speciel konference om de ældres problemer senere hen. Det er altså disse tanker. Jeg siger endnu en tak til medarbejderskabet i dette udvalg. Vort arbejde er at følge vore tanker op om en moderne socialpolitiken socialpolitik efter de linjer, vor formand også har nævnt her idag.

Familie og Samfund

Venstre nedsatte i 1967 et udvalg om familien og samfundet. Dette udvalg delte sit arbejde op i fire underudvalg.

Det første af underudvalgene tog miljø- og trivselsproblemer op, og man har indsamlet et ganske betydeligt materiale, ikke mindst om støj- og forureningsproblemer, og jeg kan yderligere nævne, at dette underudvalg var medarrangør af den saneringskonference, som Venstre afholdt i sommer. Underudvalget nummer 1 her har i øjeblikket Ib Thyregod som formand. Det andet underudvalg, hvor Grethe Kirketerp har været formand, vedrører familiepolitikken. Efter hovedstyrelsens beslutning skulle dette udvalg indledningsvis undersøge spørgsmålet om kvindens stilling i det moderne samfund. Der blev aflagt beretning herom på sidste landsmøde, og det skal jeg derfor ikke komme nærmere ind på, men blot henvise til, som Kurt Sørensen også gjorde det i sin beretning, at der kommer en konference i weekenden den 26. og 27. oktober. Men det egentlige arbejdsområde for udvalget har man også behandlet.

Der har som baggrundsmateriale for en studiepjece om familiepolitik, været

udarbejdet en ret fyldig rapport. I det omfang, gruppearbejdet ikke blev ødelagt på grund af valgkampen kan jeg af de indkomne rapporter se, at der har været både livlige og udbytterige debatter om disse emner ude omkring i kredsene. Det tredje underudvalg, hvor Eva Ree er formand, havde til opgave at se på forbrugerspørgsmål.

Også dette udvalg arbejder videre, og har foreløbig prøvet at udskille eller rettere sagt indsnævre de spørgsmål, som man skal arbejde videre med. Det fjerde udvalg, som ikke har været det mindst aktive, handler om fritidens og idrættens problemer. Man har holdt en række møder, og forholdet er jo det , at en række vigtige love, netop dette underudvalgs område har været til behandling i folketinget i det forløbne år, og derfor har der været, heldigvis, en snæver kontakt mellem Venstres politiske ordfører og dette underudvalg. Også dette udvalg overvejer en konference.

Den tænkes afholdt til foråret. Jeg vil til slut blot sige, at jeg på grund af mit arbejde i regeringen har for nogen tid siden måttet bede om at blive fritaget for posten som formand for udvalget, for hovedudvalget, så det bliver altså en anden, som efter dette landsmøde, skal videreføre arbejdet, men jeg

vil ønske held og lykke til det fortsatte arbejde. Det er meget bredt formuleret, men også meget væsentlige emner, man drøfter her, og jeg slutter med at sige tak til underudvalgene, deres formænd, for det store og dygtige arbejde, der hidtil har været gjort.

Planlægning

Udvalget har ligesom de øvrige arbejdet gennem underudvalg, og det arbejdsområde, som dette udvalg omfatter, er jo altså planlægning, samfundsudvikling, naturfredningslovgivning, administrative spørgsmål, og derunder administrativ inddeling og byrdefordeling og trafikpolitiske spørgsmål. Og når man bare hører den liste igennem, behøver jeg vel ikke tilføje, at udvalget s arbejde har været præget af, at samtidig med at opgaven jo har været at forsøge at lægge noget

frem, som vi kunne arbejd emed på længere sigt og noget principielt, så har vi samtidig hele tiden været jaget i udvalgsarbejdet af, at der politisk hele tiden var vældig bevægelse i disse spørgsmål. Derfor har det også været nødvendigt, at dette udvalg har ført sit arbejde frem på den måde, at der dels har været udgivet en studiepjece, ligesom man kender det fra de andre områder, og med et ret udførligt

supplement, med at der har været meget nøje kontakt mellem dette udvalg og folketingsgruppen, og det var jo i forbindelse med denne kontakt, at Venstres folketingsgruppes oplæg af 22. november 1967 om planlægnings- og jordlovene kom frem. Og endvidere har jeg prøvet for at have tingene hurtigt nok fremme at samle nogle af de mere langtsigtede betragtninger i mit eget navn i en særlig pjece, som er udgivet af Venstres Landsorganisation. Jeg vil gerne sige, at udvalgsarbejdet naturligvis langt fra er færdigt, ikke mindst fordi man her beskæftiger sig med noget, der er i stadig bevægelse. Men jeg vil også gerne sige, at jeg tror, at det har været af væsentlig betydning, at vi har haft et materielle på dette område. Der var ingen af os, der regnede med, at valget kom på det tidspunkt, det gjorde. Jeg tror nok, at vi i udvalget ville have følt, at hvis ikke der havde været arbejdet med disse ting, havde vi haft det meget ubehageligt,
da vi pludselig opdagede, at der blev valg i januar. Jeg tror, det var overordentlig nyttigt. Og jeg vil gerne føje til, også fordi jeg ligesom socialministeren idag jo må beklage, at jeg ikke kan fortsætte, og så skal jeg også takke det udvalg, som skal arbejde videre med tingene, og i forbindelse med det, gerne sige, at jeg tror, alle vi, der har siddet i udvalget, har syntes, at vi ikke kom så forfærdelig langt, vi syntes ikke, det gik stærkt nok i hvert tilfælde, og vi har meget endnu, og derfor har jeg lyst til i forbindelse med dette at pege på, at til trods for, at der kan være noget om det, så er det i hvert tilfælde min opfattelse, at der allerede i de almindelige synspunkter, der er lagt ned i et ufærdigt udvalgsarbejde, er øvet ikke uvæsentlig indflydelse på tankegangen omkring planlægningslovgivningen Det viser sig på den måde, at før vi rigtig gik ind i disse ting, var der bogstaveligt talt ikke nogen, der forestillede sig, at den offentlige samfundsplanlægning var noget, der vedrørte andet end byerhvervenes yderligere koncentration.
Og at decentraliseringssynspunktet er gået ind, og det tror jeg man vil komme til at se, når vi kommer til en lovgivning på disse områder, at her er en virkning, der mig bekendt kun kan stamme fra Venstres arbejde. Skulle man altså i forbindelse med udvalgsarbejdets videre behandling i Venstres Landsorganisation bruge eksempler på, hvor værdifuldt det kan være, så mener jeg, at vi har et eksempel på det på dette område, og dermed kan jeg da takke mine medarbejdere i udvalget og ønske godt held til at gå videre med det. Der er mange og langsigtede spørgsmål i disse ting, og vi kommer i næste fase lige ind i noget af det, der er noget af det mest aktuelle

politiske, ikke på et specielt område, men helt generelt, og som er forholdet mellem samfundsmagten, dens planlægning, etablering af det bestående og fastlagte set i forhold til den udvikling, som unge hele tiden med rette peger på, og hvor de, der skal føre det politiske arbejde bliver nødt til hele tiden at være et stykke foran, og også på den måde tror jeg, at udvalgsarbejdet af denne karakter er overordentlig værdifuldt.
Under denne titel gemmer der sig en lang række forskellige undertitler, og jeg skal ikke gå i enkeltheder med den politiske problematik i noget af disse enkeltspørgsmål, men prøve at redegøre, hvordan vi har søgt at løse opgaven.
Det er som i de andre hovedudvalg sket det, at vi har nedsat en række underudvalg, i dette tilfælde fire, som alle har været i arbejde. Fælles for disse fire underudvalg er der til en begyndelse udarbejdet en gennemgang af de problemer, som kunne gemme sig i de enkelte hovedområder, og der er i den anledning udarbejdet et forholdsvis fyldigt materiale, som ridser problemstillingen op. Underudvalg et har behandlet principper for forhold mellem organisationer og samfundet,
I den forbindelse er der taget op problematikken om forholdet mellem den lovgivende magt og den udøvende magt, organisationerne forhold til partierne, forholdet mellem kommunerne og statsmagten, det principielle i forholdet mellem den udøvende og den lovgivende magt, og et gammelt kernepunkt i Venstres politik, spørgsmålet om frihed til erhverv og arbejde i forhold til organisationerne. Dette underudvalg har ikke afsluttet sit arbejde, men der er i et møde fornylig draget en række konklusioner på flere af disse punkter, og udvalgsarbejdet fortsætter. Det næste underudvalg drejer sig om demokrati på arbejdspladsen, hvor man har drøftet og analyseret LO's oplæg til demokrati på arbejdspladsen. Der er udarbejdet en række spørgsmål i forbindelse med dette, og landsorganisationen har udsendt en studiepjece, som De fleste af Dem vil vide det, om klimaet på arbejdspladsen, dels omfattende de problemer, jeg her har nævnt om demokrati på arbejdspladsen, og dels en række særlige funktionær-problemer, navnlig med hensyn til tryghed i ansættelsen.
Der var 13 spørgsmål hæftet til denne pjece, og disse 13 spørgsmål har været behandlet i fire valgkredse ude i landet, og jeg benytter lejligheden til at takke disse fire kredse for de tilkendegivelser, der er kommet om de enkelte punkter i materialet. Disse punkter er tilgået udvalget, og vil blive gennemgået, og går med ind i de endelige konklusioner fra udvalgets arbejde. Det tredje underudvalg har behandlet tjenestemands- og funktionærproblemer, og har i tilslutning til det materiale, som er

udarbejdet, opstillet 17 spørgsmål som egnede til studiekredsarbejde. Der har været ført løbende drøftelser om en række problemer, og det er naturligt ikke mindst på baggrund af, at man her i dette udvalg har haft glæde af mange medlemmer fra Venstres funktionær- og tjenestemandsudvalg, og jeg mener at kunne sige, at disse drøftelser foruden drøftelsernes formål som underudvalg i dette, også har tjent som en nyttig baggrund for de løbende drøftelser i tjenestemandskommissionen, hvor folketingsmand Jens Frandsen og jeg selv er Venstres repræsentanter. Jeg tror, det er en væsentlig nytte af dette udvalgsarbejde, at man løbende blandt disse udvalgsrepræsentanter kan hente inspiration og oplysning blandt de folk, som er placeret på væsentlige områder i det sagområde, der behandles. Det fjerde under-udvalg har behandlet det almindelige arbejdsmarked, hvor man har drøftet forhandlingsregler, aftaleperioder, konflikter på arbejdsmarkedet, bevægelighed på arbejdsmarkedet, eksklusivbestemmelser, ferieløn, pristalsregulering og en lang række andre spørgsmål. Jeg vil gerne til sidst gøre opmærksom på, at udover den pjece, som landsorganisationen har udsendt findes der et forholdsvis fyldigt materiale om disse hovedafsnit, og jeg tror, at det er væsentligt at vide for de grupper indenfor Venstres organisationer, som kunne tænke sig at benytte den kommende vinter til en videregående drøftelse af disse ting, at der findes oplysning om, at et sådant materiale forekommer. Vi har f. eks. udarbejdet en særlig lille duplikeret sag om de aktuelle tjenestemandsproblemer.

Vi har en anden om funktionærproblemet, og der er tillæg til pjecen om demokrati på arbejdspladsen, som også foreligger.

Jeg skal nævne, at vi i fjor har gennemført en lønmodtagerkonference ganske kort tid før folketingsvalget, og denne konference samlede ca. 400 deltagere, og havde en betydelig resonans i offentligheden, hvad jeg tror, der var gavnlig umiddelbart før valget. Jeg skal nævne, at der, arrangeret af Liberale Arbejdere i begyndelsen af november, den 2. og 3. november, er konferencer om henholdsvis klimaet på arbejdspladsen og om almindelige arbejdsmarkedsproblemer. Og vi vil i udvalget ved lejlighed, når det findes naturligt og vi ellers

kan samle økonomisk« muligheder for det, fortsætte den tradition for konferencer og drøftelser af disse ting, dels på landsplan« dels i de enkelte amter og i lokale organisationer« som ofte har taget initiativ til disse ting. Jeg skal endelig takke Landsorganisationen for god og effektiv bistand med hensyn til sekretær.